

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут водного господарства та
природооблаштування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
29.09.2021

01-05-151S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Методи і методика географічних досліджень		Methods and techniques of geographical research
Шифр за ОП	OK32	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)
Галузь знань Природничі науки	10	Field of knowledge Natural Sciences
Спеціальність Географія	106	Field of study: Geography
Освітня програма: «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами»		Educational Program: «Constructive geography, water and mineral resources management»

м. Рівне - 2021

Силабус освітньої компоненти навчальної дисципліни «Методи і методика географічних досліджень» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами» спеціальності 106 Географія. Рівне. НУВГП, 2021.

ОП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/21454/>

Розробник силабусу: *Будз Олена Петрівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри геології та гідрології, Національного університету водного господарства та природокористування*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “16” вересня 2021 року

Завідувач кафедри: *Романів Оксана Яківна, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.*

Керівник (гарант) ОП: *Романів Оксана Яківна, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 2 від “23” вересня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Хлапук М.М., доктор технічних наук, професор.*

СЗ №-4994 в ЕДО

© Будз О. П., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами</i>
Спеціальність	<i>106 Географія</i>
Рік навчання, семестр	<i>2 рік, 4 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>16</i>
Практичні заняття:	<i>16</i>
Самостійна робота:	<i>58</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	<i>Будз Олена Петрівна, кандидат технічних наук, доцент, кафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.</i>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Будз_Олена_Петрівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-5130-5360
Як комунікувати	<p>Навчальні заняття можуть проводитися за допомогою електронного ресурсу – платформи дистанційного навчання Moodle та безкоштовного додатка для комунікацій Google Hangouts Meet https://meet.google.com/ з пакета Google for Education. Вхід для використання наведених інформаційних технологій здійснюється через корпоративну пошту, яка надається студентам та працівникам університету. Корпоративна пошта викладача:</p> <p style="text-align: right;">o.p.budz@nuwm.edu.ua</p>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ
Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі
<p><i>Метою викладання дисципліни «Методи і методика географічних досліджень» є всебічний аналіз наукової діяльності, її характерні риси та спрямованість. Підкреслюється роль та відповідальність учених перед суспільством, необхідність вираженої політики в стратегії підготовки фахівців. Увагу сконцентовано на існуючих пріоритетах системних досліджень, принципах і орієнтирах формування предмета наукового дослідження. Окреслені емпіричні та теоретичні завдання сучасних наукових досліджень. Визначено значення методу як головного інструмента в науковому пізнанні.</i></p>
Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle
<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1063</p>
Компетентності
<p><i>ЗК1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</i> <i>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</i> <i>ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою</i> <i>ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</i> <i>ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</i> <i>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</i> <i>ЗК10. Навички здійснення безпечної діяльності.</i> <i>ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</i> <i>СК1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та</i></p>

науково-технічних проектів.

СК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні їм процеси.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

ПР04. Аналізувати географічний потенціал території.

ПР05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.

ПР07. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових.

ПР09. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторовочасових масштабах.

ПР10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

ПР13. Знати та розуміти підходи до регулювання використання природних ресурсів і засади ведення їхнього кадастру, визначати сучасну структуру та географію природно-ресурсного потенціалу, основні тенденції використання природних ресурсів, розуміти ризики їхньої вичерпності для існування людського суспільства.

ПР15. Застосовувати базові положення вітчизняних, європейських та міжнародних стандартів у галузі раціонального природокористування.

ПР16. Використовувати знання та практичні навички для характеристики взаємозв'язків природних та соціальних явищ окремого регіону, його сільських територій, природно-заповідних територій тощо.

Структура та зміст освітнього компонента

Перелік тем:

1. **ПОНЯТТЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ВИМОГИ ДО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ВИДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.**
2. **ПОНЯТТЯ МЕТОДОЛОГІЯ, МЕТОД, ПРИЙОМ У НАУКОВОМУ ДОСЛІДЖЕННІ. ТИПОЛОГІЯ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ**

3. ЕМПІРИЧНІ МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.
4. ТЕОРЕТИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.
5. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ВИЗНАЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ТА МЕТОДІВ СТАТИСТИЧНОЇ ОБРОБКИ НАУКОВИХ ДАНИХ.
6. СТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ: ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ І ВИЗНАЧЕННЯ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ, ЙОГО МЕТИ, ЗАВДАННЯ.
7. РОЗРОБКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ І АПАРАТУ ДОСЛІДЖЕННЯ (ГІПОТЕЗИ, МЕТОДИ, ЕТАПИ, ОБ'ЄКТИ, ЗАСОБИ). ВИВЧЕННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО І ПРАКТИЧНОГО СТАНУ ПРОБЛЕМИ
8. ОБРОБКА ДАНИХ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ.

Засоби навчання, які застосовуються під час викладання: технічні засоби (радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи); мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура; комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування тощо); бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література).

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

1. Аналітичні навички
2. Гнучкість розуму
3. Здатність логічно обґрунтовувати позицію
4. Знаходити вихід з складних ситуацій
5. Ініціативність
6. Комплексне рішення проблем
7. Критичне мислення
8. Управлінські якості
9. Формування власної думки та прийняття рішень

Форми та методи навчання

Форми проведення занять: лекції та лабораторні роботи. Окремі питання тем виносяться на самостійне опрацювання студентів.

Методи та технології навчання: кейси, проектні технології навчання, мультимедійні технології.

Порядок та критерії оцінювання

<p>Процедури проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів у НУВГП регламентовано Положенням про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти форми та зміст контрольних заходів.</p> <p>Система оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Ця шкала розподіляється на дві частини: 60 балів – поточна складова оцінювання; 40 балів – модульна складова оцінювання.</p> <p>Передбачено два модульних контролі знань.</p> <p>Модульний контроль проходитиме у формі тестування із застосуванням системи Moodle.</p> <p>У тесті 32 запитання різної складності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бала (13 балів), • рівень 2 – 5 запитань по 1,0 балу (5 балів), • рівень 3 – 1 запитання по 2,0 бали (2 бали). <p>Усього – 20 балів.</p> <p>Час тестування обмежений – 30 хвилин. Дата тестування призначається за тиждень до його проведення та повідомляється студентам.</p> <p>Поточна складова оцінювання (60 балів) накопичується студентом у процесі виконання лабораторних робіт. Всього є в курсі 7 лабораторних занять. Кожне з них оцінюється у 8 балів. Ще 4 бали студенти отримують за виконання індивідуальних завдань, які додатково пропонуються їм на вибір у завданнях лабораторних робіт (есе, реферати, презентації тощо).</p> <p>Загальна інтегральна оцінка розраховується як сума балів, накопичена студентом за роботу впродовж семестру.</p>	<p align="center">Поєднання навчання та досліджень</p>
<p>Здобувачі, які успішно складають модульні контролі з навчальної дисципліни та вчасно виконують завдання лабораторних робіт мають можливість долучитися спільно з викладачем курсу до виконання наукових досліджень, участі в науково-дослідницьких темах, підготувати спільні наукові публікації. Досвід такої співпраці із студентами практикується постійно.</p>	<p align="center">Інформаційні ресурси</p>
<p>Література</p> <p>1. Алаев Э. Б. Социально-экономическая география : Понятийнотерминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М. : Мысль,</p>	

2003. – 350 с.

2. Мороз С. А. *Методологія географічної науки : навч. посіб.* / С. А. Мороз, В. І. Оноприєнко, С. Ю. Бортник. – К. : Заповіт, 1997. – 333 с.
3. Пістун М. Д. *Основи теорії суспільної географії : навч. посіб.* / М. Д. Пістун ; Міжнародний фонд «Відродження». – К. : Вища школа, 1996. – 31 с.
4. Рудницький С. *Історичний розвиток та структура географічної науки.* / С. Рудницький // *Історія української географії.* – 2000. – № 2. – С. 31–46.
5. Стеченко Д.М. *Методологія наукових досліджень: підручник. -2-ге вид.,перероб. І доп.-К.: Знання,2007.- 317 с.*
6. Топчієв О. Г. *Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики : навч. посіб.* / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – 632 с.
7. Тутковський П. *Межа та завдання географії.* / П. Тутковський // *Історія української географії.* – 2000. – № 1. – С. 46–56.
8. Шаблій О. І. *Основи загальної суспільної географії : підруч.* / О. І. Шаблій ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Л. : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – 444 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.nap.edu/openbook.php>

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», розміщений документ за покликанням <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. За цим документом реалізується і право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно документу, який розміщений за покликанням <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі виконаних лабораторних робіт, звітів про самостійну роботу з навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua> за календарем.

Неформальна та інформальна освіта

<p>На сьогодні існують відкриті онлайн-курси таких платформ, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn тощо. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з навчальними результатами навчальної дисципліни. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, викладені у Положенні про неформальну та інформальну освіту у НУВГП http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita</p>
<p>Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання</p>
<p>Під час викладання курсу здійснюється залучення до навчання та викладання практиків, які мають досвід у сфері геопланування та управління просторовим розвитком. Зокрема це представники групи радників мера міста Рівного, а саме його очільник Тарас Бик. Група радників займається проблемами розвитку міського середовища, інтегрованим та сталим міським розвитком, налагодженням міжнародних зв'язків міста Рівне та іншими питаннями, які тісно переплітаються із змістом навчальної дисципліни.</p>
<p>Правила академічної доброчесності</p>
<p>В НУВГП активно пропагується політика «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності для всієї академічної спільноти університету. Здійснюється:</p> <ul style="list-style-type: none"> – перевірка навчальних завдань на плагіат (есе, рефератів); – неприпустимим є списування та обман в освітньому процесі; – оцінки за роботи, в яких був виявлений плагіат, анулюються. <p>Більше інформації за покликанням «Кодекс честі студента» http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/</p>
<p>Вимоги до відвідування</p>
<p>Студентові не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (лікарняні, мобільність тощо) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал, який розміщений на платформі MOODLE.</p> <p>Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/.</p> <p>Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно для навчальної мети з цієї дисципліни.</p>
<p>Оновлення</p>

З ініціативи викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик в сфері геопланування. Студенти мотивовані долучатись до оновлення змісту дисципліни шляхом внесення пропозицій викладачу стосовно нових форм роботи та вивчення нових тем. За ініціативність студентам можуть нараховуватися додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

Здобувачі вищої освіти можуть отримати окремі результати навчання у вітчизняних та іноземних ЗВО (через освоєння освітніх компонентів або сертифікованих програм у статусі зарахованого слухача), такі результати навчання можуть бути предметом визнання. Більше інформації про академічну мобільність у Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/> та Порядку перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>

Лектор

*Будз Олена Петрівна
кандидат технічних наук, доцент*